

Szerkesztőségi iroda:

Csik-Szereda

Györgyjakab Márton
könyvkereskedése

hová

a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetés pénzek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 lrt.
(Külföldre) 6 lrt.
Félévre 2 lrt.
Negyedévre 1 lrt.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számítatnak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántári cikkek

soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Piaczteret városunknak.

Csik-Szereda városnak — sajnos — nagyon sok olyan hiánya van, melyen segíteni égető szükségét képez, mert míg ezeken a hiányokon nem segítünk, míg ezeket nem pótoljuk, addig lehet ugyan Csik-Szeredának város neve, de jellege tényleg nem lesz más, mint egy közönséges falu jellege.

Ilyen egyebek között a piactér hiánya.

Nem ismerünk még egy olyan várost kerek e világon, de nem hisszük, hogy létezhesék még egy olyan, mint a mi Csik-Szeredánk: hogy a piacteret az állami útvonal képezze.

Elégge furesa, de tényleg úgy áll a dolog, hogy heti és országos vásárainkat piactér hiányában az állami útvonalon vagyunk kénytelenek megtartani; t. i. a belső vásárainkat, mert szerencsére a baromvásár megtartására mégis csak rendelkezünk egy nem épen nagy, de mégis a szükségnek némileg megfelelő térrel.

A baromvásárral nem vagyunk tehát úgy, a miként állunk a belsőpiaczeval: hogy t. i. egyszerre csak az a gondolata támad kereskedelmi miniszterünknek, hogy szépecskén kiadjon egy rendeletet, melyben meg lesz mondva, mikép az állami útvonalat továbbra is piactérül használunk meg nem engedi. — Odajutunk ezen nem is valami nagyon nehezen bekövetkező esetben, hogy vásáraink megtarthatására nem fogunk helylyel rendelkezni.

Hogy ennek magára városunkra nézve és egyuttal úgy a vidék fogyasztó, mint produktív közönségére nézve anyagilag mennyire káros következményei lennének, azt fejtegetni nem szükséges, azt még a legprimitívabb gondolkozású ember is azonnal telfogni képes.

A piactér hiányán segíteni, e hiányt megszüntetni legfőbb ideje volna. — Belátta ezt már mindenki. — De egy nagy bökkenő áll a hiány pótlásnak útjában: városunk teljes szegénysége.

Honnan vegye Csik-Szereda város, mint erkölcsi testület ama nagy összeget, melyen egy piacteret megszerezni, megvásárolni lehetne? Honnan vegye akkor, a midőn annyira szegény, hogy még tisztviselőit sem képes pontosan fizetni, hanem igen gyakran adósnak kell maradnia egyik, vagy másik tisztviselő ezen, vagy azon havi járandóságával?

Ujonan választott polgármesterünknek — mint hallottuk — ezen égető szükség pótolhatására vonatkozólag támadt egy igen jó és bizonyos körülmények között életre valónak nevezhető eszméje.

Nem egyéb ez, mint azon törekvése, hogy Csik-Szereda birtokosai megnyeressenek annak, hogy a jelenleg folyamatban levő és a regalemegváltási összeg tulajdonjogára vonatkozó pernek folyama alatt mint egy 10000 frtra tetszaporodott letéti kamatokot engedjék át városunk birtokosai magának a városnak, mint erkölcsi testületnek.

Fennebb jeleztük, hogy ez eszme csak bizonyos körülmények között nevezhető életrevaló eszmének. És e körülményeket más nem teremtheti meg, mint a birtokosok áldozatkészsége. Ha ez áldozat készségre a birtokosok nem hajlandók, akkor polgármesterünk eszméje megszünt életrevalónak lenni, akkor nem marad egyéb jámbor óhajlásnál.

Magának a birtokosságnak jólfelfogott érdeke is azt követeli, hogy a piactér hiányát megszüntetni alkalmas eszme ne maradjon jámbor óhajlásnak, hanem öltön ez eszme testet, a mi annál inkább megtörtén-

hetik, mert az egyes birtokosok alig egy pár forintjukat áldoznák a közczélra, s mégis oly tekintélyes összeg folyna be a város pénztárába, mely összegben kisajátítás, vagy vásár útján igen szép piacteret lehetne megszerezni és berendezni.

Rámutattunk ezzel városunk ezen igen fontos érdekére, s egyenlőre csupán csak erre, mert még számtalan hábár kisebb fontosságú oly érdek létezik, mely a közeljövőben rendezendő; de jól tudjuk, hogy egyszerre minden bajon segíteni nem igen lehet, s ezért azt említettük fel, a mit most legfontosabbnak gondolunk.

Ezen fontos érdek figyelembe hozása mellett felhívjuk a polgárságot, hogy az ügyhez illő higgadsággal gondolkozzék meg ez érdek felett, mert a mit a közérdekért tesz, azt saját érdekében is teszi.

Ha tette áldásos: reá hull az áldás és ha átkos: reá fog visszahullani az átok.

Helyreigazítás.

Lapunk legutolsó számában „A gyergyói közkórház ügye” című vezércikkünkben a többek között az is van mondva, hogy jelenleg a megye közönsége által 1.5%-os adó fizettetik a szeredai megyei közkórházra. Mint köztudomású dolog a cikk ez állítása nagy tévedésen alapszik, mely felelős szerkesztőnk távolléte miatt került lapunkba, mert annak a hivatkozott 1.5%-os adónak, mit a községek fizetnek, egészen más célja és rendeltetése van, a megye u. n. betegápolási alapjának fenntartása t. i., melyből tehát egy krajczárt sem kap, mint a hogy nem is kaphat a szeredai kórház, valamint hogy nem részesített volna és nem részesítettik jelenleg sem a megye részéről semmiféle segélyben, hanem fennáll és teljesíti egész csendben humanisztikus rendeltetését saját magának becsületos szorgalommal megtakarított tőkéből.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A farsang vége.

(Egyet-mást a farsangról, a farsang vége nálunk, a városi bál.)

Ne botránkozzál meg nyájas olvasó, hogy most, midőn már benne vagyunk a bűjtben, hamvat hintettünk fejünkre s szánjuk és bánjuk mindazon balgaságokat, melyeket a farsang tartama alatt elkövettünk, — mégis a farsangról írunk. De hát a nap krónikásának kötelessége minden dologról beszámolni s ez az oka, kedves olvasó, hogy a fentebbi czímet olvasod.

A három szent király napjától hamvazószerdáig terjed a farsang. Az emberek ezen időszakot találták a legalkalmasabbnak mulatságok és vigalmak tartására s egyes olyan bobóságok elkövetésére, melyektől az év többi szakában óvakodni szoktak. Természetes tehát, hogy a farsang egyike az esztendő legkellemesebb időszakainak s ebből kifolyólag „s zidják, át kozzák a papot mért szabott rövid farsangot.”

Pedig hát legalább a mostani papoknak a farsang kiszabásában igen kevés részük van, mivel a farsang hossza a húsvéti ünnep idejétől függ s a mint az künnebb vagy bennebb esik, a szerint hosszabb vagy rövidebb a farsang. A húsvéti ünnep idejét a nikeai zsinaton állapították meg s ezen megállapodáshoz képest húsvét vasárnapja nem eshetik előbb márczius 22-énél és nem eshetik később ápril 25-énél. Az első esetben a farsang a legközelebbi, a másodikban a leghosszabb.

A legközelebbi legrövidebb farsang 2285-re fog esni, leghosszabb farsangok lesznek 1943-, 2038- és 2190-ben.

A farsang elnevezés alatt ezen időszaknak leginkább utolsó napjait szokták érteni, ezeket a napokat nálunk nagyon jellemzőleg bolond napoknak nevezik, talán épen azért, mert ezen időben hág a jó kedv a tetőpontra. S ezekben a napokban követik el a legtöbb bohóságot.

A farsang ezen utolsó napjaiban különösen az olaszországi városokban tréfás és bohókás ünnepeket rendeznek. Álarczos menetek, ártatlan ingerkedések és csintalankodások egymást váltják fel. Az összes lakosság az utcákon és köztereken tölti idejét s a farsangi örömeiben osztály- és rangkülönbség nélkül mindnyájan részt vesznek.

Innen az ilyen vig ünnepek minden felé elterjedtek s így a mi nagyobb városainkban is gyakorlatban vannak, bárha jóval diszkrétebb mértékben mint amott.

Hushagyókedden itt, a mi kis városkánkban is láthatunk ilyen álarczos meneteket, azonban ezekben nem igen van köszönet, mert inkább bosszantják, mint mulattatják az embert. Jellemzésül elég legyen annyit mondani, hogy a nálunk szereplő álarczosok legkiválóbbika rendszeren Csicsó János szokott lenni s ezzel talán igen is sok van mondva.

De hushagyókedd az idén nálunk még is nevezetes volt, nevezetessé tette azt a városi bál, mely ezen napon tartatott meg a városház összes termeiben.

Már a bál czíme is igen jól volt választva, a mennyiben részt vett és képviselve volt azon a város társadalmának minden osztálya s igen nagy számban megjelentek a falupártiak is, bizonyítani akarván, hogy legalább ezen alkalommal ok is a városnak fogják pártját.

A vörös szallaggal megkülönböztetett rendezőség esti 7 órától kezdve alig győzte felvezetni az érkező vendégeket s derült arczuk csak akkor komolyodott el kissé, midőn észrevették, hogy a nagyteremben nem csak táncolni, hanem mozogni is alig lehet.

Mikor Pali rágyújtott a megnyitó csárdásra, a terem már zsufolásig telve volt, úgy, hogy a tánczkedvelő ifjúság egy része alaposan ki volt szorulva a mellék helyiségekbe, a bennlevők azonban még is csak végig járták a csárdást, bárha ugyanazon helyből, melyen felállottak kimozdulni nem igen tudának.

Mikor négyesre adott jelt a zenekar, mindenki kíváncsi lett, hogy vajjon miként lehet azt eltánczolni. Egyik élelmes rendező azt indítványozta, hogy törüljenek ki a tánczrendből minden más piéssz s egész reggelig csak csárdást járjanak, hiszen azt egy álló helyben is végig lehet rakni. Azonban az emberi leleményesség másként is tudott segíteni a szorult helyzetben. Összeszámolták az összes párokat, két csoportra osztották őket s azután abban állapodtak meg, hogy előbb végig tánczolja a négyest az egyik csoport, azután végig tánczolja ugyanazon négyest a másik csoport. A dolog illetően való kieszelése a legpom-

Szükségesnek tartottuk e helyreigazító megjegyzést már csak közönségünk és különösen a gyergyóiak érdekében, hogy tájékozódással bírjanak a létesíteni szándékolt kórházak fenntartására igénybe veendő segélyforrások iránt.

Ugyanis az 1.5%-os pótdadó — mint fennebb jeleztük — a betegápolási alap fenntartására szolgál; ezen alpból pedig fizettetnek azon betegeknek ápolási költségei, kik valamely kórházban gyógykezelés alatt állottak, de e gyógykezelés díjait szegénységük következtében rajtuk felhajtani nem lehetett. Ilyen esetekben a szifilis- és trachomabetegek kivételével, melyeknek ápolási költségeit igazolt szegénység esetén az állam köteles fizetni — a betegápolási alap köteles megtéríteni a gyógykezelés díjait, nemcsak a kérdéses megyében, de bárhol máshelyen létező kórházak is, mivel egyetlen kórház sem köteles senkit ingyenesen ápolni és gyógyítani. Az 1.5% pótdadó tehát e célra szedetik be a lakosoktól.

A közegészség érdekében.*)

— Visszhangul „a gyergyói közkórház ügyé”-hez. —

Az egészség az emberi élet megbecsülhetetlen drága kincse. S mégis azt tapasztaljuk, hogy az egészség, mely nélkül sem a köz-, sem a magán-élet nem sokat ér, — sem az állam, sem a társadalom, sem a család, sem az egyén élete és érdekei szempontjából nem részesül azon méltóságban, melyben annak az emberek összességét felölélő ama szervezet csoportosulatok, vagy mondhatnók állam-, társadalom- és családtestek egzisztenciája s ezeket alkotó egyesek érdekében részesülnie kellene. Csak az tudja igazán, mily nagy és drága kincse az életnek az egészség, a ki azt elvesztette s a világ minden egyéb kincsével bírván, azok árán sem képes azt visszaszerezni. E nélkül megáll nemcsak az egyén, hanem a család, a társadalom és állam életgépezete. Egészség nélkül nem képezhető munkaerő, pezsgő munkás élet, mely az emberiség anyagi és erkölcsi létének folyton kamatozó életőkejét képezi. Az államkormányának és törvényhozásának van arra gondolja, hogy az állam nevében, melyet az egyes polgárok alkotnak, évenként mintegy 360—400 lrt millió adó bevételnek a néptől az állami szükségletek fedezetére, mely az államot alkotó adózó polgárok, a közterheket viselő ama nép egészsége érdekében, mely vagyonát, életét és véréit, gyermekeit, szeretetét, lelkesedését áldozatul hozza a haza oltárára, az államhatalom, tekintély és az összes állami érdekek és szükségletek fedezésére és biztosítására már valahára a legkezdetlegettebb intézkedéseknél egyébb komolyabb és intenzív lépések tétetnének: azt alig tapasztaljuk, s arra ugy lát-

* E cikkben felfejtettel nem mindenben értünk egyet, de mert e nézeteknek lehetőségig lapunkban tört nyitani szoktunk, változatlanul közöltük e cikket. Szerk.

pásabban sikerült, a nélkül, hogy a jó hangulatnak legkevésbébbé ártalmára lett volna.

Daczára ennek azonban annyit még is csak el merünk mondani, hogy ilyen nagyobb szabású mulatságokhoz a városház terme szerfelett kicsinynek bizonyult.

Éjfél felé a közönség ritkulni kezdett, a kintartóbbaknak a tánczolásra nagyobb tér kínálkozott. A jó kedv csak ezután érte el a tetőpontját s aztán ilyen hangulatban eltartott a mulatság kivilágos viradtig, csak a függönyök mellett bekandikáló világsugár sugarak ösztönözték távozásra a fáradhatlan tánczó közönséget. A mulatság bevétele — mint halljuk — meghaladja s 190 frtot, melynek nagy része tiszta jövedelem, mivel a kiadás igen kevés volt.

A rendezőség s annak elnöke az eredményrel minden tekintetben meg lehet elégedve s ez reájuk nézve a legnagyobb dicséret.

Az asztalok körül való pontos felszolgálás, a jóízű ételek és italok Nagy Istvánt és nejét dicsérik.

A város báljával végződött nálunk a farsang s miután „finis coronat opus”, a farsangot is jól végeztük.

Az imádságról.

— Felolvasa Ugron Gábor orsz. képviselő a kecskeméti 48-as párt f. hó 12-én tartott estélyem. —

Felolvasok olyasmiről, mi a földet megkönyebbíti és az eget megtölti: — az imádságról. A minél pazarabban szórja fényes sugarát, annál hamarabb kihűl; a bányá minél bővebben önti drága aranyát, annál gyorsabban kiürül; de az ember minél több imádságot rebeg el, annál gazdagabb lesz hitében, áhitatában.

Az imádság által az ember nagy lesz: líbaival a porban áll és gondolatával az eget érinti.

A szívárvány visszatörök az ég láttára Jákob létrája nem éri fel azt: hanem az ég és

szik alig is van valakinek komolyabb gondja. A drága pénzáldozatokkal járó sok szóbeszéd tanácskozás, szertelen és kapkodó kísérletezés, mint a mult évi kolera-intézkedéseknél látók, — nem segítettek s nem is fognának segíteni a veszedelem óráiban, de nem is felelnek meg sem az emberfogalomhoz, sem az ember fölényisége és méltóságát, illető gondoskodás és elbánáshoz, sem azon rengeteg adók és áldozatokhoz, melyeket a nép majd állami, majd községi pótdadókból manapság meghoz, melyek mellett betegsége esetén ugyszólva egy fillér hasznót vagy előnyt sem érezvén abból, önköltségén kell, ha tud vagy van miből, magán és szegénységgel küzdő családján segíteni.

És ezt a kort nevezik a humanizmus és liberálizmns korának. Nem gunyja ez az emberi életnek? Nem szomorú jele ez a jelen időknél? A frázisokból élő XIX-ik század nyomoru vergődésének? Ugy tudjuk Romániában több államköltségen létesített ingyen-kórház van, melyekben még a nem honos polgárok és betegek is teljes ingyenes ellátásban és gyógykezelésben részesülnek.

Nálunk a rengeteg terhek mellett a némi kedvezményt nyújtó kórházak is a társadalom áldozatkészségére, jótékonyására és emberszeretetére vannak utalva. Azért sokkal okosabb dolgot művelne s egy igen égető országos nyomoruságon segítene a magas kormány, hogyha a polgári anyakönyvek beállítására előirányzott milliókat az ország minden megyéjében beállítandó ingyen-kórházak berendezésére vagy legalább segélyezésére fordítaná. De ha már mégis minden elfogadható, és szükség, haszon és élvezet előnyüvel nem bíró indok nélkül, ama törv.-javaslat törvényé lenne akkor is Csikmegye s talán a többi megyék közönségeinek is azon kellene lenni, hogy míg a magas kormány a papságnál megbízhatóbb anyakönyvvezetőket állíthat be, az anyakönyvvezetés maradjon meg a papság kezén, a kezelésért járó évi általány pedig a megye részére megállapított összegben utaltassék és adassék ki a megye közönségének s fordíttassék a megyei közkórházak oly irányu berendezésére, hogy azokban a megyei betegek személy és vagyonra való tekintet nélkül ingyenes gyógykezelés és ellátásban részesüljenek. A papság ez után is megél az anyakönyvvezetési költségek nélkül s szívesen lemond jövőre is azokról a kórházak és betegek javára.

Addig pedig bátor vagyok az alábbi életrevalói megyei szabályrendeletet illetékes hatóságaink becses figyelmébe ajánlani.

„20 sz. b. ü. szabályrendelet a 15 éven alul gyermekeknek a nyilvános mulató helyektől való távoltartása tárgyában.”

1. §. A közrend, közkerékülés és közegészség szempontjából Mosonyvármegye területén

rendőrileg tilos az, hogy 15. életévét még be nem töltött gyermek korcsmába sör vagy pálinkamérési helyiségekben időzzék, avagy nyilvános táncmulatságon megjelenjen.

2. §. Ezen rendőri tilalomnak megszegése az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a alapján kihágásnak nyilvánítottatik és ennél fogva 50 frtig terjedhető, az illető község szegényalapját megillető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) Azon korcsmáros, sör- vagy pálinkamérő vagy nyilvános táncmulatságot rendező, a ki 16 évét még be nem töltött gyermeket a korcsmában sör- vagy pálinkamérési helyiségben, avagy nyilvános táncmulatságon időzni enged;

b) azon szülő vagy gyám, ki 15-ik életévét még be nem töltött gyermeket korcsmában, sör- vagy pálinkamérési helyiségben avagy nyilvános táncmulatságon időzni enged vagy pedig magával odavisz.

3 §. Nem képez kihágást az, ha a községben állandó lakással nem bíró szülő vagy gyám 15. életévét még be nem töltött gyermekkel étkezés céljából időz korcsmában vagy sörmérési helyiségben; ugyszintén az sem, ha valamely helybeli lakos különleges viszonyainál fogva a jelzett helyiségben való étkezésre van utalva.

4. §. A községi előljárásságok szigorú köteletségévé tétetik ezen szabályrendelet betartása felett öröködni és az ellene vétőket a járási főszolgabírónak feljeleníteni.

5. §. Ezen szabályrendelet mindenik községben a szokott módon kihirdetendő s minden italmérési helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó. — Azon vendéglős vagy korcsmáros, ki ezen szakasz rendeletét nem teljesíti, a községi szegényalap javára 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettetni.

6. §. Kihágások esetében első fokban az illető járás főszolgabírója, második fokban a vármegye alispánja, harmad fokban a belügyi m. kir. miniszter bíraskodik.

Kelt M.-Ovárott, Mosonyvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1891. évi márczius hó 31-én tartott évnegyedes rednes közgyűléséből.

P. H. Kiadta Békely Jenő s. k. főjegyző. 99. 176. IV. 10. sz. M. kir. belügyminiszter. Jelen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem,

Budapest, 1892. december 22.

P. H. A miniszter helyett:

A n d r á s s y államtitkár.

Főlöszlegesen lenne e nagyfontosságú s a fiatalság, mint a jövő nemzedék egészségi és erkölcsi védelmére irányuló szabályrendeletet, mely hivatalosan van igen sok rosszat csirájában elfojtani, hosszasan ajánló magyarázatokkal kísélni. A jobb jövő iránt őszintén töprengő lelkes, a fiatal-ság barátai s főleg a népoktatás tényezői első pillanatra látni fogják a szabályrendeletet magasztos intenczióját. Hát a szülőkhez nem szólnak ezek? Elsősorban. Ha akarjuk a jobb jövőt fajunk s nemzetünk fennmaradását és tartósságát, akarnunk kell az azok eléréséhez szükséges eszközöket is

föld az imádságban oly közel jön, hogy összetörni látszik.

Az imádság gondolat, érzélem, tett, mely agyunkban fogamzik, szívünkben születik és ajkunkról elszáll, hisz szárnyainak kitér a levegő és szomszédában az ég.

Elfelejteni a máit és esengeni a holnapért, elhagyni a földet, levetkezni az embert — és az anygalt utól nem érve a menny ajtajában megdöbbenve leroskadni; önértettel, bátran büszkén az istenhez emelni tekintetét és ragyogása előtt a távolban már a káprázattól lesújtva leborulni: ez az imádság az ember ajkán!

A mint kezdődik öntudatunk, úgy kezdjük sejtteni az istent és nagyságát és dicsőségét.

A gyermek, midőn megkísérli az első lépését, gyűgyögi első imáját. A milyen nehéz az első lépése, olyan tiszta és könnyű az első imádsága: hisz az ártatlan lélek nem is sejtí az Úr létségét, kiapadhatatlan szeretetét, csak az tudja, hogy édes anya milyen jó, hogy szeretete milyen édes. Ez az anya mondja, hogy van, kinek szeretetéből porszem az ő szeretete, kinek mérhetetlen jóságából csak atom az ő érzelme. És a gyermek kedvesen folytatja: dicsértessék az Ursten szent neve!

Boldog ember, a ki anyjától megtanult jól imádkozni és szerencsétlen az, a kinek nincs anyja, hogy megtanítsa imádkozni: százszer szerencsétlenebb, a kinek van anyja s mégsem tanítja imádkozni.

Ti atyák és anyák! ha megfogjátok gyermekeitek kis kezét, beletekintetek mosolygó szemekbe és hallgatjátok ajkajk csicsérgését, szívetekben felebred egy gondolat, egy akarat: beesültek, jószívü, munkás embert, igaz hazafit nevelünk belőletek, ti ekkor — imádkozatok.

A mint fejlődik az ifjuban az értelem, mind jobban kezdi sejtteni, óhajtani, áhitani azt a fenséges nagyságot, kiben a mindenhatóságnál

is nagyobb a szeretet és irgalmasság: a jóságos istent. Az emberiség fejletlensége korában, mint ma a négernek, nem áhitattal, hanem félelemmel volt eltelve és imáda a kártékony és gonosz kígyókat, krokodilokat, tigriseket és képzeletének szörnyetegeit. A keresztény ember a gonosz ellen küzd, harczolni köteles, mert ez által becsüli meg az igazságot, és hódol az ő istenének, a kilogyhatatlan jóságának.

A ki a gonosz ember akaratának ellen-szegül, magát eszközéül oda nem adja, hanem támogatja, segíti azt, a kinek igaza van, a ki jó, a ki szeret, a ki dolgoz, az munkása az erkölcsnek, szolgálja az isteni akaratnak, az tétivel dicsőíti az Urat, az imádkozik.

A ki az éhezőnek kenyert ad, az — imádkozik. A ki az elhagyottat, a nyomorékot, a szenvedőt, a koldust felemeli melegtő keblére és megérteti vele, hogy Krisztusban mindnyáján testvérek vagyunk, kik szeretik, oltalmazzák, gyógyítják egymást; a ki a szerencsétleneknek vigaszt nyújt és a sírókkal könnyeit hullatja, az a megváltás művében segédkezett — imádkozott.

Oh! mert a mig az Isten vérenek omlása, s az érző szívü ember könyeinek folyása el nem mosta a nyomort, a szenvedést, az igazságtalanságot — mindig fog tartani a megváltás nagy munkája!

A hol szenvednek, milliók egy miatt, a hol ember embertársai fölött hatalmat bitorol a hol az erős a gyöngét, a gazdag a szegényt, a hatalmas a védtelent elnyomja, a hol bilincsbenn nyög a lelkiismeret, kalodában sinylik a jog, ott letaszítani a zsarnokot; uralomra segíteni az igazságot, szabaddá tenni a milliókat, ott nem szóban, — tettben van az imádság.

A hol törvény és jog ellenére egy nemzetet hatalmas cezárrok lelketlen zsoldos hadaikkal adáz csatában letipornak, poroszlóikkal, a kiválóbbakat a börtön mélyére dobják, bakó-

Gyergyószentmiklósi fiatalság bálja.

Gyergyó-Szentmiklós, 1893. február 15.

Az a kedves bál, melyet Gyergyó-Szentmiklós fiatalsága a farsang utolsó napján adott, teljesen megfelelt nevének. Fiatal kedv, fiatal hűv volt a táncban, mulattatásban és tegyük hozzá az udvarlásban. Meglátszott, hogy ez a bál az övék. De hát a bál kiké, hanem a fiataloké? Benők még meg van az élet virágpóra, a hamisítatlan idealizmus; azért csak ők érzik át a báli éj gyönyöreit, ők ismerik azt a boldogságot, mely egy csárdásban egy keringőben egy galopban rejlik. A mi az életben báj, ígélet, boldogság rejlik, azt nekik a bál nyújtja.

Ha valamelyik égi szellem valaha levelezne az élet boldogságáról, bizonyosan a leány szívének lapjain lenne e levél megörökítve s a szövege az lenne, mit a leány az első bál boldogságának ezer álmaival ír e lapokra.

A mi szépet a költők a virágfakasztó tavaszban, a ligetek dalaiban találnak, a leány mindazt felleli a báli terem csilláiraiban, a tánczra hívó zenében. A báli bokréta felülmulja a rétek, mezők virágait. S ez csoda e? A táncz, zene, vidámság s egy-egy kis udvarlás kábitó hatása alatt felednek mindent, hogy egész lelkükkel átadhassák magukat a tündéri éj káprázatainak.

Én legalább ezt a boldogságot olvastam le a fiatalság báljának arculatáról s ezen báli éj szép, kedves és vidám tündéréinek arcairól.

Már magának a halálnak egyszerűségéről és vidámságáról fennálló jó hírve is elég vonzó lett volna arra, hogy összegyűjtse a tánczolókat mind; hanem a mi Dávid orvosunk, ki nemcsak testi, hanem lelki bajainknak is orvosa, még átkokkal is fenyegetett bennünket, ha nem mennénk e a fiatalság báljába s legalább egy-két cseppet nem vennék be abból a balsamból, melylyel ott a vidámság pohara kínálkozik.

Ez a Dávid orvos volt a bál elnöke, mert hát ő bajuzra első legény nálunk s bálja sikeréért még Mózesen is túl tett, a kívül meg vagy on irva, hogy a kemény átkokkal fenyegette Fáraó országát. Ő a meghívó mellett Cziczeszbeszer stílusával 12 kemény átkot szórt arra, a ki az orongyos fiatalság ü fain mólotságba bele nem keveredi magát.

Kemény átkok voltak is ezek! Mutatóul vagy hármát ide ragasztok a főrabbi nyelvezetével.

„Érezzed ellenállhatatlan vájd lenni ejd ballerina s ledjen neked o korcsuság, mint o Ferenczi Lajos szolgabíró oreságnak.

Oprendrektor ledjél és oz Oller Dezsü oreság ledjen neked a legszebb tenoriszt!

Mikor okornok téged elítélni a tümlüczbe be

ikkal a legjobbakat halálra hurzzolják, és a vérel, gyászszul borított hazának nevéet kiejteni is eltiltják; ott harczolni a jogért, szenvedni a szabadságért és meghalni a hazáért több mint imádság, az maga — a megváltás. Mint a tavasz langyos sugarai után a dermedt föld tetszalmából felébred, így ébredt fel az élet küzdelmeiben elláradt lelkünk is az imádság után új erővel, új étellel, friss virágokkal. Érezzük, hogy lehullott lelkünk szárnyairól a minden napiság sara, mely nehézzé tette, a földhöz tapasztotta és visszanyervén a megtisztulás által erejét, újból szárnyalhatunk fel, a magasba, az ég felé.

A tudós, minél mélyebben hatol a parányok és égi testek kutatásába, minél jobban ismeri a fűszál és a villágrészek életét, annál inkább felismeri azon törvény egységét, bölcsességét, melyre megtanít egy virágszál hervadása, mint egy csillag lángolása és földig borulván a bölcs törvénytudója előtt, lelke tulajár az ég boldozatán és az örökké való Isten előtt imádkozik.

Boldogságunkban, sikerünkben, dicsőségünk a könnyűületességre int, elbizakodottságtól megóv és a kevélységtől megőriz az imádság, hisz a földi boldogság csak előleg abból, a mi vár a mennyekben, hisz a mi múlandó sikerünk csak jutalom, serkentés az üdvöztség pálmájáért folyó harczban, hisz a mi dicsőségünk nem több, csupán homályos sejtelve az üdvözülés fényének, ragyogásának.

Oh, mert eljön az utolsó óra, midőn érezzük, hogy szívünkben kiveszi örökre lábát a szeretet és az kihül, midőn agyunkból az utolsó gondolat készül elköltözni és az meghal, midőn ajkunkról elszáll a végszó és megfágy a lélegzett oh akkor az igaz ember szívében az utolsó érzés, agyában az utolsó gondolat és ajkán az utolsó szó: Uram a te kezembe ajánlom lelkemet! Ez imádság által élünk az örökkévalóságban, reménylünk a halálban is és feltámadunk az Urban.

le, akkor tortsa mellette ejd hotolmos szónoklat a Romfeld oreság!*

De tulajdonképen a 12 átok többre is felszaporodott, mert pl. Ferenczi Lajos avval az átokkal revansirozta magát: „Légy te 12 leánynak az apja s minden reménységed a Dávid fiatalemberben legyen“ Orel Dezső pedig így szólt: Légy te egy népszimű — társulat direktora s a legszebb belyarod a Dávid legyen.“ A Romfeld uraság végezetül azt mondotta: Ha el nem jössz a bálba, légy te dr. Dávid határtalan ambícióid legyen a kolozsvári egyetemi tanárságra s Mikó Árpád képviselő legyen a pártfogód!*

Erre az átokra már mindenki megijedt s el is menekült a bálba. De nem is bántuk meg, mert olyan jó kedv, otthoniasság, összhangzat a vidámságban, zenében, tánczban rég nem volt, mint ebben a bálban. Csakugyan még a zenészek nyirettyűjében is beszéd volt, nemcsak a kedves tündérek mosolyában és tekintetében. Meg is értet ték ezt is azt is, azért minden táncz boldogító volt.

Azt hiszem azonban mégis valamennyi között a legponpásabb s legboldogítóbb volt a 2-ik négyes melyet 44 pár tánczolt. Ez a táncz mondta nekem, hogy ki-ki kit tart a legszebbnek, s láttam, hogy sokan vannak.

Oh, mi érdekes lett volna e táncz alatt minden párbeszédet kihallgatni! de ez lehetlen mert a legérdekesebb párbeszédék a szemek által tör lennek.

Egy szóval a fiatalságnak az idei bálja még önmagát is felülmulta s az eddigiek között ez volt a legsikerültebb, legszebb. Ez a bál az idén báljaink első rangú csillagává lett — és pedig kedves egyszerűsége által. Irányt adhat tehát ez kaszinóinknak s egyleteinknek, hogy egyszerűsében is lehet tündökölni. E bálban minden kritikának ez volt a refrénje: milyen gyönyörűen néz ki ez a kedves teremtes, pedig egyszerű az öltözéke. Valóban minden leány egyszerű volt, mint a harmatcsepp a virágkelyhen, mint a nefelejts a pázsiton, de oly bájosak is voltak, mint ezek.

A vidgatók még együtt voltak, a zene, táncz még tartott, mikor a nap kíváncsi képpel feittant a hegyek mögöl, örömmel tekintett le a házra, hol boldog emberekre talált. *

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Adakozás a madéfalvi emlék-alap javára.** Székely-Udvarhelyről Udvarhelymegye alispánja Ugron János ur újabban két útalványon 5 frt 84 krt küldött a fentnevezett czélra lapunk kiadóhivatalához. — Budapestről Dr. Orbán Gyula ur küldött 11 frt 45 krt. Ezen eddig adakoztak: Cserny Lajos f. hadnagy, Felső tiszti tanfolyam, D. 465, Nagy Gábor százados és Ö. J. 1—1 frt. N. G. 70 krt. L. J. U. Z. Y. Y. és N. N. 50—50 krt. Sz. J. 40 krt. S. I. és N. N. 30—30 krt. K. Gy. 25 krt. L. N. N. N. N. N. N. N. F. X. Y. 3. Km. Senky, Hadfy 20—20 krt. N. N. X. Y. V. J., Palotásy hadnagy, Siehrik hadnagy, K. L. G. T. B. P. és Sakk-Mart 10—10 krt. — **Bodokról** Bartók Zsigmond ur 1 frt 10 krt küldött a 219 számú gyűjtőív kíséretében. Ezen összeghez járultak Boer Miklós 40 krral, Bartók Zsigmond 20 krral, Rézer Ignác, Teleki Gábor, Wass Lajos, Józsa Lajos és Schönfeld Ignác 10—10 krral. — **Köröspatakról** Pál Balázs ev. ref. lelkész ur egy hazafias hangu levél kíséretében 2 frt 60 küldött, mint az ottani hívek adományát.

Lapunk jelen számában ki van mutatva 20 frt 99 kr. Az eddigi gyűjtés összege 1330 frt 07 kr.

Főösszeg 1351 frt 06 kr, azaz: **Egyezerháromszázötvenegy frt. 6 kr.**

Fogadják a buzgó gyűjtők és nemes szívű adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünk kifejezését.

— **Esküvő** Folyó hó 12-én vezette oltárhoz András György csikverebesi tanító kedves nevelt leányát Kovács Juliskát Csata Antal uradalmi erdész. A kedélyes menyegzőn 52 vendég kívánt az újpárnak szerencsés boldogéletet, s méltatta a nevelő szülők áldozatkész nemesszívűségét, kik neveltjöknek nemcsak a szépnevelést s tanítást, hanem még egy pár ezer forintig menő anyagi ingó s ingatlan vagyont is adtak. Sok szerencsét az újpárnak!

— **A közbiztonság.** Csiksomlyón, újabb időben igen sok kívánni valót hagy hátra, mert alig telik el hét, melyen valami újabb esetben képezne izgatott beszéd tárgyát, a különben elég jámbor népnek: Korcsmákbani verekedés, durva fenyegetőzések, békés polgárok nyílt utcán való

megtámadása és véresre verése, ugyszólván már megszokott s mindnapos dolgok. Ezek után nem csoda, ha a merész garázdálkodók csupán időtöltésből az ablakokra reflektálnak, mert f. hó 19-én Simó Ignác főgm. élmezőnek, ki a levágandó kövér marhán kívül még a légynek sem szokott ártani, — nyomták be egy rúddal ablakait! Ha Somlyón ezen állapotok soká tartanak, még fényes nappal sem lesz tanácsos revolver nélkül ott járni; pedig van Somlyónak derék s erélyes bírāja Domokos Ignác személyében, csak hogy az a baj, „hogy az egerek kilesik, mikor alszik a macska,“ azért a csendőrség ismert éber figyelmébe ajánljuk ezen tarthatatlan viszonyokat — egerfogót nekik.

— **A gyergyószentmiklósi polg. olvasókör** folyó hó 12-én tartotta közgyűlését, melyen a tagok érdeklődéssel és szép számmal vettek részt. Elnök lelkesítő megnyitója s a titkár évi jelentése után a tisztviselői kar választatott meg. És pedig elnöknek: Erános Bogdán. Titkáruak: Sántha Albert. Pénztárnoknak: Urmánczi Vertán. Gazdának: Bajna András. Választmányi tagoknak: Blága Imre, Todor Antal, Korody Mihály, ifj. Ferenczy Balázs Kedves Tamás, Dobribán János, Hamneczki József Márton Lajos, Lukács Vilmos, Lengyel Gergely Nagy Tamás, Gál Mihály, Budig Péter, Benedek Sándor, Romfeld János, Vákár Lukács, Póttagoknak: Daák Pál, Nagy Ferencz, Lengyel József, Fülöp Ignác. Ezen gyűlés újból is hatványozott lelkesedést öntött a kör tagjaiba annál inkább, mivel daczára annak, hogy Gyergyó-Szentmiklóson 3 kaszinó van, már idáig is tagjainak száma 100-on felül áll. Meg aztán a tagoknak nagy előny az is, hogy 1 frt 50 kr évi tagsági díj befizetése mellett vagy 12 féle lapot olvashatnak. Ezen kívül minden egyes tag külön díj nélkül veheti igénybe a körnek hasznos művekkel rendelkező könyvtárát.

— **Nyilvános számadás.** Folyó év február 14-én a városi tanács által a városház nagytermében és összes mellékhelyiségében ugyanazon termék bebutorozása javára rendezett zártkörű városi bál a következő eredménnyel zárott: Összes bevétel 192 frt 10 kr; kiadás 21 frt 76 kr. A fent jelzett czél javára maradt tiszta jövedelem 170 frt 34 kr. A fent jelzett tiszta jövedelemhez felülfizetéssel hozzájárultak Thieme György 10 frt. Egy asztaltársaság 5 frt. Csedó István 4 frt. Mikó Bálint 3 frt. Gál József József 2 frt. Hodor András (Csik-Szentgyörgy) 2 frt. Hary Géza 1 frt 70 kr. Nagy Gyula 1 frt 60 kr. Dr. Boeskor Béla, Farkas Lajos (csikvárdotfalvi), Dr. Molnár Károly 1—1 frt 40—40 krt. Beteg Antal, Blága Imre (gyergyószentmiklósi), Bocskor Károly (kászonalitzi), Dr. Csiki József, Friedman Jakab, Hajnó Ignác, Lőrincz Ferencz, Dr. Molnár József, Nagy István 1—1 frt. Ifj. Szász Lajos 80 krt. Gál Károlyné 60 krt. Farkas Gyula, Gyömbiró Lukács, Halászi Antal, Hamar Albert (nyomdász), Pünkösti János, Xántus János, András Mózes 50—50 krt. Balás István, Balási Lajos, Bartalis Agoston, Bogos István, Bujthe Sándor, Dacha Bozsóna, Keresztes József, Laczina Károly, Márton Dávid, Merza Gerő, Molnár Ákos Potovszky Péter, Reiser Dániel, Rosdás István, Schiroky Károlyné, Szabó Miklós, Szöcs Ignác, Végh István 40—40 krt. Beke Agoston, György Ferencz, György Ignác, Péter István 30—30 krt. Kovács József, László István, Lőrincz Ferenczné, Stuhlmüller Antal 20—20 krt, kik e helyen is fogadják a jó czél érdekében tett adakozásukért a rendezőség megbízásából alattírtak halás köszönetét. Nem mulaszthatjuk el egyúttal halás köszönetünköt nyilvánítani Györgyjakab Márton urnak, ki a báli meghívók és belépti-jegyek előállítását a czél érdekében teljesen ingyen felajánlani szives volt; ugyszintén Kozák Imre zenekarvezetőnek, ki a részére felajánlott összeget a bál czéljaira visszaszolgáltatta. 1893. február 18. Szász Lajos titkár, Balási Lajos b. tag.

— **Köszönetnyilvánítás.** A gyergyószentmiklósi ifjuság hushagyókeddi bálja alkalmával a rendező bizottság által viselt jelvényeknek valóban izléses és páratlan csinonnal való kiviteleért s azoknak fáradságos művészi megkészítéséért Laurency Berta, Csiky Ilona, Csiky Anna urhölgyeknek e helyen is leghálásabb köszönetét és elismerését nyilvánítja a rendező bizottság. Gyergyó-Szentmiklós, 1893. február hó 18-án. Dr. Fejér Dávid elnök, Kritsa Konrad titkár.

I R O D A L O M.

Az „O t t h o n“ nagy kitüntetésben részesítette a „Magyar Nők Lapja“-t akkor, midőn szerkesztőjét: Maróth Erzsit tagjai közé beválasztotta. Mind a lap, mind fiatal szerkesztője méltán részesült e kitüntetésben. A „Magyar Nők Lapja“ egyike a legjobban szerkesztelt női heti közlönyöknek. Újabb időben követő irányával teljesen a művelt magyar nők, a család és háztartás érde-

keit kívánja szolgálni. Mint háztartás közlöny a magyar irodalomban egyedül áll. „A hétről” Szemlélő sok talpra esett dolgot beszél el, élénken és humorosan. Azonkívül a rendes rovatok a szokott gazdag tartalommal. E lapnak nem volna szabad hiányoznia egy család asztaláról sem, mert valódi szószólója a nő érdekeinek, lelkes tanácsadója a családnak és ügyes vezetője a háztartásnak. Mutatványszámokat a „Magyar Nők Lapja” (IV., Kishid-utca 9. sz.) bárkinek ingyen és bérmentve küld, a ki eziránt hozzá fordul. Melegen ajánjuk olvasóink figyelmébe.

NYILTTÉR.*)

1893. január 11-én Csik-Szentmártonon Cseh Vilmos kereskedésében Gondos István végrehajtó urhoz azon kérdést intéztem: Nem tett-e tévedésből pénzei közé egy 10 frtos bankjegyet, melyet előbb azon helyen váltattam és ott feledtem, hol ő vásárolt és fizetett? Nevezett ur megmutatván kérésemre kezében levő tárczáját és belenyugdottam. Később 57—1893. sz. feljelentéssel becsületsértés vétségével gyamasított, mely tárgyalás rendjén kész vádját visszavonni, ha ezen nem szándékozt és érzékenyen esett tévedésemért bocsánatot kérek és ártatlanságát nyilvánosan igazolom.

Valamint a tárgyalás rendjén, ugy jelen közleményemben is kész vagyok Gondos István végrehajtó urat felmerült ügyben ártatlanak nyilvánítani s töle bocsánatot kérek e tévedésért, annál is inkább, mivel kérdéses 10 frtot megtaláltam, mely közleményem a „Csiki Lapok”-ban 3 szor egymás után ismétlem.

Körmendy Mari.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Csikszeredai piaczi árjegyzék.

Csikszereda február 15.

Buza tiszta hektoliterenként 6 frt 50 kr. Buza közepes 5 frt 50 kr. Rozs 3 frt 50 kr. Árpa 3 frt — kr. Törökbuza 4 frt — kr. Zab 1 frt. 80 kr Borsó 8 frt. — kr. Lencse 14 frt. Fuszulyka 3 frt 50 kr. Kása 14 frt — kr. Burgonya 1 frt — kr. Marhahus (kilogrammonként) 40 kr. Sertéshus 44 kr. Bercéshus — kr. Szalma (métermázsánként) 2 frt 50 kr, Széna mm. 5 frt — kr. Ókor párja 350 frt — kr. Tehén párja 180 frt — kr. Faggyuyeritya (kilogrammjá) — frt 40 kr. Tuzifa kbm. (1 méter) 2 frt — kr. Malacz darabja 1 frt 50 kr. Lud — frt 90 kr. Bány 2 frt 50 kr. Csike párja 70 kr. 5 tojás 10 kr.

A kis lutri húzása

Brünn 1893. febr. 15.

I. 44. 49. 17. 59.

Eladó 2 hordó (11 hektó) **ó-bor** kiskükülómenti 1887-88-beli Csik-Somlyón a zárdában.

Csik-Szeredában Nagy Sándor ügyvédnél 50 szekér (törvényterü) jó minőségű **széna** szekerenként vagy egy tömegben is jutányos áron eladó.

123. vh. szám 1893.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíró 1893. évi 408. p. számú végzése következtében dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt a csikszeredai takarékpénztár javára csiktaploczai Csedő László, és társai ellen 150 forint s járuléka erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 360 frtra becsült: szarvasmarhák és horzószekerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíró 408—1893. számú végzése folytán 150 frt

tőkekövetelés, ennek 1890. évi február hó 1-ő napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 21 frt 43 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Csik-Taploczán végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1893. évi márczius hó 3-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csik-Szeredában, 1893. évi február hó 18-ik napján.

Szőllóssy Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 4152—1892. tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gyergyóvárhegyi Kotfász Vaszi Mihályné végrehajtónak odavaló Marosán Todora (Simoné) végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyószentmiklósi kir. járásbíró) területén levő Gyergyó-Remete község határában fekvő a gyergyóremetei 2062 sz. tjkönyvben A 1 rnd sz. 14299. hrszám alatt foglalt ingatlan és 5 rndszám 16628 hrszám alatti ingatlanra az árverést 385 frt 20 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. márczius hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor a gyergyóvárhegy község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 5 forint 50 kr és harminczhárom forint 20 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1893. évi január hó 30-ik napján.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Köllő Ignác,
kir. aljárásbíró.

Sz. 5262—1892. Ukkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gyergyószentmiklósi özv. Mánya Antalné végrehajtónak adavaló Madaras Sándor (Alberté) végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyószentmiklósi kir. járásbíró) területén levő, Gyergyó-Szentmiklósi határában fekvő a gyergyószentmiklósi 806 sz. tjkönyvben A 3. rdsz. 4278--4281. hrsz. 15 frt, 5 rndszám 4431. hrsz. 12 frt, 8. rdsz. 6835. hrszra 5 frt, 9. rdsz. 9576. hrszra 4 frt, 15 rdsz. 13481., 13481. hrszra 11 frt, 17. rdsz. 17122. hrszra 4 frt, 18. rdsz. 2538 hrszra 22 frt, 23 rdsz. 21876., 21877. hrszra 30 frt, 25. rdsz. 24527., 24528., 24530., 24532., 24533. hrszra 112 frt, 27. rdsz. 25331. hrszra 11 frt, 28. rdsz. 25693. hrszra 73 frt, 31. rdsz. 28128.—28130. hrszra 21 frt, 32. rdsz. 28162. hrszra 7 frt, 33. rdsz. 28177. hrszra 21 frt és 39. rdsz. 13861—13864. hrszra az árverést 28 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1893. évi április hó 24-ik napján délelőtti 9 órakor az ezen kir. járásbíró telekkönyvi osztályának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagy készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gy.-Szentmiklóson, 1893. évi január hó 29-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Köllő Ignác,
kir. aljbró.

Sz. 759.—1893.

ai.

Hirdetmény.

A Csikszereda székhelylyel rendszerezett felcsiki útbiztosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Az azt elnyerni óhajtok kötelesek igazolni, hogy az 1891. évi június 17-én 1894. bgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 3.-§-ban részletesen felsorolt képesítéssel bírnak, esetleg pedig a mennyiben még vizsgát nem tettek volna, megfelelő előképzettség mellett kötelezni magukat, hogy a kinevezéstől számított egy évi idő alatt képesítő vizgáttesznek.

Hasonló képesség mellett az 1873. évi II-ik t. cz. feltételei szerint minősített al-tisztek elsőszéggel bírnak,

A feltétlenül Csik-Szeredában kötelező lakás mellett, ezen útbiztosi állás évi 400 frttal és a kezelés alatti kiépített utak minden kmtere után 3 frt 30 kr, a kiépítetlen közutak kmtere után pedig 1 frt 65 kr úti-átalánnyal javadalmaztatik.

A kinevezésnél kizárólag csak csikvármegyei születésű és odavaló illetőségűeknek vétetnek figyelembe.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a fennebbi kellékek szerint felszerelt pályázati kérelmet hozzám folyó évi márczius hó 1-ig nyujtsák be, minthogy a később érkező folyamodványok bírálat nélkül visszautasittanak.

Csik-Szereda, 1893. január hó 27-én.

Becze Antal

3—3

alispán.

Sz. 28—1893.

MEGHIVÓ.

AZ

Alcsiki Bank-Részvénytársaságnak 1892-iki üzletévről I. ÉVI

rendes közgyűlését

1893. évi február hó 27-én délután 2 órától kezdődőleg az üzletnelyiségben tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitás.
2. 3 tagu bizottság kinevezése a szavazati jogok számba vételére.
3. 3 tagnak megválasztása közgyűlési jegyzőkönyvi hitelesítésére.
4. Igazgatósági jelentés az 1892-iki üzletévről, zárszámadás és a nyeresemény felosztás előterjesztése, ugyszintén az igazgatóság által tett több intézkedés és határozat bejelentése s netáni indítványok tárgyalása.
5. A felügyelő bizottság előterjesztése
6. A felmentvények megadása.

Alcsiki Bank-Részvénytársaság igazgatósága nevében:

Csik-Szentmárton, 1893. febr. hó 6-án.

Dr. Csicszer Miklós
igazg. tag.

Dr. Molnár László
vezérigazgató.

EPILEPSIA

(30—52) (ESKÓR)

visszaesés nélkül gyógyítható.

A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad postabélyeg be-
küldése mellett

„Office Sanitas” Paris
30, Faubourg Montmartre.

Csikvármegye közigazgatási bizottságának üléséből.*)

Csik-Szereda, február 13.

Vármegyénk közigazgatási bizottságának mai napon tartott rendes havi üléséről a következőket említhetjük fel:

A bizottság előadó tagjai valamennyien jelen voltak, míg a választott tagok közül többen hiányoztak.

A gyűlés az alispán jelentésének felolvasásával vette kezdetét, mely — valamint az árvaszéki elnök jelentése is — nevezetesebb mozzanatot nem tartalmazott a mindkettő a szokásos ügyforgalmi adatokra szorítkozott.

A tisztii főorvosnak a közegészségi viszonyokról szerkesztett jelentése szomorú képet nyújtott a közegészségügy állapotáról, a mennyiben a járványos betegségek a múlt hónapban nem hogy csökkentek volna, hanem még szaporodtak. Nevezetesen Csik-Delnén és Szentmihályon a hasi hágy-máz uralkodott, hol megbetegedett 39 egyén, ezek közül meggyógyult 22, elhalt 3, ápolás alatt maradt 14.

Kanyaróban Csobotfalva-, Pálfalva- és Csomortánban megbetegedett 174 gyermek, meggyógyult 118, elhalt 6, további gyógykezelés alatt maradt 50, megjegyezvén, hogy különösen Csomortánban jelen hó folyamán a halálozások száma megháromszorosodott s a betegedések száma is csak most kezdett csökkenni, mi miatt az iskola bezáratása vált szükségessé.

A szeredai kórházban 53 egyén ápolatott, kik közül meggyógyult 25, javulatlan elbocsátatott 6, további gyógykezelés alatt maradt 22 beteg.

A megye területén az 1892. év utolsó negyedében 786 haláleset történt, még pedig 400 férfi és 386 nőnél. Életkorra nézve ezen szám így oszlik meg: Az első életévben 210, 1—7 évig 201, 7—20 évig 35, 20—40 évig 63, 40—60 évig 103, 60—100 évig 173, 100 felül 1.

Az elhaltak közül nem orvosoltatott 395 és pedig 7 éven aluli 154, 6 éven felüli 241.

Az adóbefizetés eredménye január havában következő volt: Egyenes adóba befolyt 6353 frt 86¹/₂ kr, hadmentességi díjba 200 frt 15 kr, bélyeg- és jogilletékbe 2861 frt 35 kr, fogyasztási és italadóba 16,497 frt 60 kr, dohányjövődékbe 14,086 frt 3 kr.

Közmunkaügyekben nevezetesebb változás nem fordult elő, a közlekedés, dacára a nagy hónap és szélviharoknak, sem az állami, sem a törvényhatósági úton jelentékeny mérvű fennakadást nem szenvedett. Az előbbi vonalon a hó eltakarítására 152 fogadott kézi napszám használtatott fel, az utóbbi vonalakon pedig csak a dítró-putnai út 4—11 kilométer szakasza között szünetelt a hófúvások miatt 14 napig a közlekedés, mely akadály részint az útkaparók, részint Dítróból kirendelt munkások által elhárítottat.

A tanügy körében sem történt nevezetesebb mozzanatot. Az iskolába járatás csekély kivétellel rendben folyt s csakis a téli zord időjárás és rendkívüli hidegek okoztak némi zavart a feljártásban, kivált a nagyobb kiterjedésű községekben.

A nyári menedékházak vezetésére megkívántató dajkák kiképzése céljából Csik-Szeredában és Gyergyó-Szentmiklóson levő kisdudóvódnál megnyitott első hathetes tanfolyamok e hó 11-én bevégezettek. A csikyszeredai tanfolyamon mind a 10 jelölt kiváló szorgalmat fejtett ki, 6 jeles, 4 pedig jó minősítéssel képesített. A gyergyó-szentmiklósi óvodánál elért eredmény még ismeretlen. A második tanfolyam e hó 15-én fog mindkét óvodánál megnyitvatni.

A folyó ügyek közül felemlítjük a következőket: A bizottság tudomásul vette és mihez tartás végett a II-od foku erdei kihágási bíróságnak kiadni határozta belügyminiszter urnak azon rendeltét, hogy oly esetekben, midőn a II-od foku erdei kihágási bíróság az erdei kár tényálladékát megfelelően bebizonyítottak nem látja, az ügyet az erdőtörvény 161. §-ának rendelkezéséhez képest kiderítés, illetve újabb vizsgálás végett átadtsa vissza az I-ső foku erdei kihágási bizottsághoz.

Földmívelési miniszter urnak abbéli magas leirata, melyben meghagyja a bizottságnak, hogy a három szögelési jelvényeknek állandó biztositása érdekében az emberektől eredhető, vagy önhibájuk gyanánt felróható károsítások megakadályozása végett károsítók ellen az erdőtörvény 106. §-a szigorúan alkalmazandó a megye területén a legkiterjedtebb mérvben közhírre tétetni határozatott.

A kolozsvári postaigazgatóságnak a közigazgatási bizottság megkeresésére adott azon választatát, hogy kereskedelmi miniszter ur a dítrótopliczai postai összeköttetés megszüntetése mellett, Dítró és Tölgyes között kettős fogatu kocsi-küldönczpostjátart létesítését engedélyezte, — örvendetesen vette tudomásul.

A közigazgatási erdészeti albizottság a megye területén levő erdőkben elszarporodott a páczagya p o n c z erdőirtó róvar pusztítása céljából készített szabályzatot bemutatván, azt a bizottság elfogadta, de minthogy 18000 frtra terjed azon összeg, mely a birtokosság által lenne az irtás céljaira elfordítandó, ezen összegnek az országos erdészeti alabból való kifizetésére földmívelésügyi miniszter ur felkérteni határozatott.

**LEVELEZÉS.
Tánczestély.**

Csik-Gyimes, 1893. február 14.

Csik-Gyimesen az évenkiut szokásos táncmulatság a helybéli államilag segélyezett községi iskola pénztára javára folyó hó 11-én a „Nagyvendéglő” izlésesen feldisített termeiben tartatott meg, melyről tek. Szerkesztő urnak szives engedelmével becses lapjában a következőket szeretném nyilvánosságra hozni.

Nincs képzelő erő és tőll, mely leírhatná ezen elszigetelt — hegyek által koszoruzott — kis helység intelligens közönségének az iskola iránt való fokról-fokra emelkedő magasatos érzületét; mely érzést a Mindenható öntött minden egyesnek szívébe, lelkébe, talán azért, mert ezen félreeső, a világ zajától elkülönített helyen — mástól, mint magunktól iskoláink felvirágzására — segélyt nem remélhetünk. Jól tudva mindenki ezt — vetekedve — sietett az estélyen megjelenni: mindenki első akart lenni, hogy előre rója le a kis áldozatot a belépő díjjal, (felülízetők sem hiányoztak) melylyel szivesugallata szerint az iskolának tartozik, hogy azon lelkének és testének pár órai örömet és jólétet szerezzen. Ezen eszmének tulajdonítható az, hogy már este 7 órakor 4 szoba és egy díszes tánczterem zsufolásig megvolt telve — csinos női és férfi társasággal — kiknek arczáikról rózsás kedv mosolygott; szemekből szívet égető tűz szikrázott.

Ekkor hangzott fel a zenekar első taktusa; rázendítve a ropogos „magyar csárdás“-ra (hiszen mi is magyarok vagyunk csánglia országban) talpra kerekedve mindannyian a hányat a nagyterem befogadhatott: folyt is a mulatság kivilágos virradtig a legnagyobb jókedvben, fesztelenül és illedelmesen. Ne hogy valaki arra a gondolatra jöjjön, hogy a csárdást tánczoltuk, vagy jobban mondva mondva tánczolták reggelig — én ugyan keveset tudok ezen mesterségből — azt is megírom, hogy a tánczoló közönség kedve szerint a keringők különböző nemei következtek, sőt még két négyes is volt, melyet hány pár járt, elfeledtem megjegyezni, azonban sokan járták.

A mi ezen tánczestélynek az anyagi oldalát illeti arról az alábbi számok világositnak fel. Az iskola pénztárába Élthes Endre és Deáki Géza rendezők 31 frt 20 krt számoltak be tiszta haszonként, a mi elég szép eredmény tekintve azt, hogy ezen estélyen csakis e kis vidék intelligenciája vett részt.

A rendezőknek fáradságtalan munkásságát valóban dicséret és elismerés illeti mindazok részéről ki a tánczestélyen résztvettek. —s.—s.

**KÖZGAZDASÁG és IPAR.
A ptyóka-takarmányozásról.**

Népünk életében igen nagy szerepet játszik a ptyóka (burgonya). Vármegyénk területén kevés ház van, melynél napjában legalább egyszer az étrendben asztalra nem kerül. De alig is van terményünk, mely csiki égálji viszonyainkkal könnyebben megbarátkozva, a művelésére szánt földterület kamatait és a ráfordított munkát jobban és hálásabban kifizetné, mint épen a ptyóka. Csak úgy vagyunk ezzel is, mintsok mással, hogy nem tudjuk kellőleg annak becsét, értékét kihasználni. Népünket a szegénység ráhajtja, hogy mint élelmi cikket felhasználja. A sertés hizlalásnál is meg van a maga szerepe. De a többi állataink takarmányozásánál már legkevésbé sem foglalja

el azon tért, melyet főleg baromtenyésztésre által, csiki viszonyainknál fogva, rég elfoglalnia kellett. Pedig a mi ósdi váltó-ngarrendszerünk mellett, melyben, mint a torma eseté féreg megcsöknyösödtünk, elég lenne földünk, melyben — mig ott hever egyik évtől a másikig burjánt teremve — igen-ig sok ptyókát termelhetnénk a nélkül, hogy te. ökéességét elveszitené vagy attól lehetne félni, hog. az a ptyóka nyomán a rozstot vagy buzátép úgy nem termené, mint a burján vagy gyom nyomán.

S aztán olyan szűk takarmány idején, mint a minőben most is vergődünk, bizony felférne, ha a répatermelésről nem is szólva, elég ptyókánk volna, melylyel a széna- és sarjubiányt pótolhatnók. S pedig lehetne. Hogyan? Elmondom röviden

Minden kapás növényeink között a ptyóka birván a legnagyobb keményítő tartalommal, mint takarmány csak akkor tökéletes, ha az állatok nem kapják azt nagyobb mennyiségben és ezen kívül még erőteljes szálas takarmányt s főleg nagyobb mennyiségű protein anyagokat tartalmazó árpadarát vagy korpát kapnak a ptyókával egybe vegyítve. A nyers ptyóka nagyobb mennyiségben az állatok egészségi állapotára hátrányos lehet, ha éretlen és nagyon csírás; az állat nyak-hátrái és az emésztési csatorna gyuladását idézheti elő. Hogyan használjunk fel tehát nagyobb mennyiségű ptyókát takarmányozásra az említett hátrányok kikerülésével és kellő haszonnal?

Áztatás és főzés, illetőleg páriás által a ptyókában rejlő ártalmas anyagok eltávolíthatók mely esetben a fehérnye egyrésze is kárba vesz ugyan, de így elkészítve a ptyókát hátrány nélkül használhatjuk takarmányul. A ptyóka-etetésre csak lassankint kell átmenni és ekkor is árpadarával vagy olajpogácsával és sóval kell adagolni

Igás lovak, melyek keveset dolgoznak, kellő szénaetetés mellett, ptyókával is tarthatók, mi által sok abrak megmarad. Nyers ptyókából szecska nélkül többet, mint 5—7 kilógrammot naponként egy lónak nem tanácsos adni. Fialat lovaknak még főve sem ajánlatos.

A ptyókát a kérülő állatoknál más, szembe tűnőbb eredménnyel lehet használni. Itt is fiatal növendékeknek kissébb mennyiségben és ekkor is szénával, darával és korpával felváltva kell adni. A mi az etetendő mennyiséget illeti, az az állatok kora és neme szerint változik. Így pl. teheneknél 10—12 kilógramm, ökröknél 16—20, juhoknak közönséges tartásnál 1, hizó juhoknak 3 kilógramm adható. A ptyóka előkészítése a kérülőzők számára különböző módon történik. Lehet nyersen, füllesztve, megfőzve, vagy pedig moslék alakjában etetni.

Nyersen kezdetben nem szivesen eszik, de hamar hozzászoknak. A főtt ptyóka főleg a hizást mozdítja elő, a tejhozam kevesebb, mint nyers ptyókaetetés után. A főtt ptyókát hamarabb megünják az állatok. A tejhozam növekedésére legjobb a ptyókamoslék, közönséges etetésre legtöbb sikerrel használható a füllesztett ptyóka. A nyers ptyókától a tejhozam nagyobb, de vizenyős, sovány és még a vajon is érezhető sajátos ízzel bír. Ezt azonban elűzi a dara, olajpogácsa és korpá. Nyers ptyókát célszerűbb kis mennyiségben szecska nélkül, nagyban szecskaival etetni.

A ptyókaetetés a kérülő állatok egészségi állapotára nincs semmi káros befolyással, kivételt képeznek a bányázó és szoptató anyajuhok; ezek elvetik töle bányájukat vagy elsatnyulnak. A sertéseknek, legyenek azok fiatalok vagy öregek, mindig csak előnyös a ptyóka, de mindenkor csak törve adható; mert ez dusan kifizeti magát. Nyersen is lehet adni, de hogy jó étvágyuk megmaradjon és a tápanyagot is jól kiválásszák, más, protein tartalmu anyagokkal kell vegyítve vagy változtatva adni.

Növendék és szoptatós sertéseknél, korpá, olajpogácsa, árpamoslék; hizóknál protein tartalomban gazdagabb dara, árpa, hüvelyes növények magvai nyújtandók. Felette előnyös a savanyított ptyókaetetés, mely célból az összetörött ptyókát használat előtt, pár nap állva hagyjuk és az után 156 kilógramm ptyókához körülbelül 50 kilógramm darát vegyítünk s így etetjük meg. Ha nagyobb mennyiségű ptyókát kell naponként főzünk, célszerűbben és olcsóbban jutunk hozzá, ha előveszünk egy hordót, annak egyik feekét vékony fúróval jól megfurkáljuk s ráállítjuk egy vízzel tele töltött üstre. A hordót teletöltjük ptyókával, befedjük és az üst alá tüzet gyújtunk. A fejlődő forró gőzök a hordófenék lyukain a ptyóka közé hatolnak s azt csakhamar és kevés tüzelő anyag felhasználása mellett, pompásul megfőzik.

*) Tárgyalmas miatt késett.

Szerk.

